

Колосюк В.О., Буравченкова С.Б.

Національний університет харчових технологій

ВИВЧЕННЯ В КУРСІ КУЛЬТУРОЛОГІЇ АНТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ВНЗ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКО ПРОЦЕСУ (З ДОСВІДУ РОБОТИ КАФЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ)

У статті розглядається досвід Національного університету харчових технологій щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у викладанні культурології як гуманітарної дисципліни. Розкрито особливості проведення лекційних занять, зміст яких висвітлює розвиток античної культури. Показано роль та значення методичних розробок викладачів кафедри українознавства в процесі вивчення студентами античної культури та пробудження широкого інтересу до неї.

"Освіта, - зазначається в "Національній доктрині розвитку освіти", -утверджує національну ідею, сприяє національній самоідентифікації, розвитку національної культури українського народу, оволодінню цінностями світової культури, загальнолюдськими надбаннями".

Щоб пізнати культуру іншого народу, необхідно досконало вивчити культуру свого народу - українську. Для цього необхідно заглянути в коріння української національної культури, побачити і зрозуміти її суперечливий характер розвитку. Прагнення осмислити місце своєї культури в системі споріднених культур - це здорове національне почуття, утверджувати яке покликана нормативна дисципліна -"Культурологія", що відіграє важливу роль у гуманітарній освіті студентської молоді.

Національний університет харчових технологій (НУХТ) (Київ) залучився до реалізації нових принципів організації навчального процесу ще до набуття чинності в Україні положень Болонської декларації (травень 2005). На факультетах університету почали впроваджувати принципи організації навчання студентів згідно з вимогами кредитно-модульної системи.

РОЗВИТОК ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТИ

Курс гуманітарних дисциплін, зокрема "Культурології", у технічних ВНЗ зазнав протягом останніх років серйозних змін. Йде процес пошуку сучасних дидактичних і методичних рішень проблеми, пов'язаної з необхідністю підвищення якості підготовки сучасних фахівців за умов скорочення аудиторних годин на вивчення дисципліни. Водночас реформа системи вищої освіти передбачає велику питому вагу самостійної роботи студентів.

Антична доба - період якісних змін в історії людства, період народження нових форм суспільного й культурного життя. Ідеалом суспільства стає вільна й політично активна людина. Вивчення історичних та культурних здобутків античності має відіграти важливу роль у розумінні того, що українська культура є невід'ємною складовою європейського культурного простору, який формувався під впливом досягнень античності. Сьогодні, коли Україна стоїть на шляху євроінтеграції, ця думка набуває особливої актуальності.

В умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу структура лекції має кардинально змінитись. Лектор формулює нові концептуальні завдання, блоки проблем, а не окремі питання. Під час лекцій викладачі ведуть пошук раціональних дидактичних і методичних розв'язань викладу матеріалу. Застосування мультимедійного устаткування підвищує увагу студентів, спонукає до осмислення й одночасно надає можливість побачити значні досягнення античної культури. Таким чином, суб'єкт навчального процесу має можливість в усій повноті осягнути багатовимірність феномену античної культури, уявити спільність людської цивілізації, у якій кристалізується внутрішнє багатство неповторних національних культур.

Одночасно з активізацією лекцій повинна відбуватись активізація всіх інших видів роботи студентів, а саме - практичних, семінарських занять, самостійної роботи та виконання творчих робіт студентів. Серед студентів і викладачів поширюється усвідомлення того, що провідною складовою навчального процесу має бути самостійна робота студентів, яка має конкретні змістові характеристики, перевіряється й оцінюється. Самостійному опрацюванню підлягає й матеріал, зміст якого не обов'язково пов'язаний з лекційним матеріалом.

Викладачі кафедри активно розробляють і впроваджують у навчальний процес навчальні посібники та рекомендації нового типу, а всі питання та труднощі, що виникають під час роботи, обговорюють і вирішують шляхом проведення різного роду семінарів, запрошення на кафедру викладачів із ВНЗ Києва для обміну досвідом, участі в конференціях. Колектив кафедри підготував і видав у 2004 р. та 2005 р.: "Культурологія: теорія та історія культури. Навчальний посібник", "Культурологія: Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання", "Культурологія. Навчально-методичний комплекс до вивчення дисципліни для студентів заочної форми навчання (електронна версія)". Завершується підготовка електронної версії хрестоматії з "Культурології" з великим ілюстративним матеріалом. Електронні навчальні посібники і методичні матеріали сьогодні стають пріоритетними в НУХТ.

Пробудженню широкого інтересу до античної культури сприяє можливість кожного студента виконати творчу роботу за власним вибором після консультацій з викладачем. Останнім часом така форма роботи викликала жвавий інтерес у студентів з урахуванням численних пам'яток античної культури в музейних експозиціях Києва та участі частини студентів в археологічних розкопках у Північному Причорномор'ї тощо.

РОЗВИТОК ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТИ

Впровадження ініціатив Болонського процесу сприяло використанню під час проведення контрольних заходів тестового контролю знань студентів.

Вивчення в курсі культурології досягнень античної культури, її поширення та вплив на культурні традиції етносів Північного Причорномор'я сприяє утвердженню курсу України на євроінтеграцію.

Отже, педагогічний колектив кафедри веде активну й цілеспрямовану роботу в контексті Болонського процесу, що, власне, і є важливим кроком до гармонізації міжнародних та національних стандартів освіти.